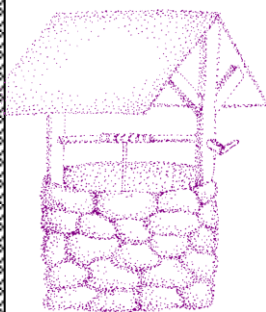

דמשק אליעזר

יו"ל ע"י וועד להוצאת כתבי ר' אלכסנדר אליעזר קנאפפלער שליט"א

בן מוה"ר רבי יצחק נפתלי קנאפפלער זצ"ל, אבדק"ק טשילע יצ"ו, ומח"ס "קני המנורה"

ונכד הגה"צ ר' רפאל אהרן קנאפפלער זצוק"ל הי"ד, אבדק"ק טייניע, ומח"ס "מנורת אהרן"

גליון בדברי תורה ובהלכה ואגדה, פנינים יקרים לכבוד שבת קודש וכו' ובדברים העומדים ברומו של עולם

• יום עש"ק לסדר שופטים, ב' דר"ה אלול - שנת תש"פ לפ"ק •

הערה לגליון נחלתינו שופטים תש"פ לפ"ק

אל כבוד עורך הגליון "נחלתינו" הע"י.

בגליון לפרשת שופטים (במדור מי יודע ומי מכיר אות ג) איתא בזה"ל: איתא במסכת שבת (קיה:) "אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות מיד נגאלין". שמעתי ששתי שבתות אלו הכוונה היא לשבת "חזון" ושבת "נחמו". האם מישהו יודע פשר הדבר והכוונה, ומה מקור לכך?.

ונראה לכאור, בהקדם דברי התפארת שלמה (סוף פרשת דברים, לפרשת חזון) שכתב בזה הלשון: בפי' בחקותי אז תרצה הארץ את שבתותיה וגו'. הנראה לפרש כוונת הכתוב להורות גודל מעלת יום השבת בזמן הגלות כשבא יום השבת יש שמחה לפני הש"י ב"ה יותר מבזמן שבית המקדש הי' קיים. משום דבשבת קודש נעשה היחוד למעלה גם בזמן הגלות כי הוא קביעא וקיימא ובימי החול כביכול גם הקדוש ברוך הוא בגלות ע"ד עמו אנכי בצרה א"כ כשבא יום ש"ק יש לו להש"י שמחה גדולה שנעשה היחוד ויוצא מהגלות. אבל בזמן שבית המקדש הי' קיים הי' היחוד נעשה גם בחול אלא בשבת הי' היחוד גדול במעלה יותר א"כ לא הי' שמחה להש"י כל כך. וז"פ אז בזמן הגלות תרצה הארץ את שבתותיה הם השבתים המה לרצון לפני הקדוש ברוך הוא בשמחה גדולה. כמ"ש רב לך שבת בעמק הבכא. ימי המצרים בין י"ז בתמוז לת"ב המה עמק הבכא ואז רב לך שבת יום השבת קודש בימי המצרים הוא יותר גדול מכל ימות השנה. מפני שבימי החול גדול הצער לכן בש"ק נתרבה השמחה למעלה כמ"ש ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו. הגם שבני"ה המה בצער אבל להש"י אין לו בש"ק שום צער כלל. נמצא העולה מזה ללמוד שיהי' כאו"א מבני"ה ביום השבת בשמחה כי עיקר הצער של בני"ה צריך להיות על גלות השכינה שהוא בחול עמנו בגלות. אך בש"ק שיש לשכינה הקדושה ג"כ שמחה. ממילא אף אנו יש לנו לשמוח ביום ש"ק כי בזה אנו גורמים למעלה שמחה יותר להש"י ב"ה אם אנו בשמחה, עכ"ל.

וכע"ז איתא בספה"ק "מאור ושמש" (רמזי בין המצרים) וזה לשונו: מה שאומרים הקדושי עליונים שבתות שבין המצרים גבוהים עד למאד, נראה לי, מפני ששת ימי החול שבין המצרים – הם נמוכים מאד, והם בקטנות עד למאד. וידוע שבשבת קודש הוא עליות עולמות, ויש עליה לכל ששת ימי החול. ממילא יובן, ששבתות שבין המצרים הם גבוהים עד למאד, לפי שיש עליה לכל הדברים שהיה בקטנות עד למאד ונתעלו עד למעלה למעלה; מה שאין כן בשבתות של כל ימי השנה, שאין ששת ימי החול קטנים ונמוכים למאד – ממילא אין עליה גדולה כשבתות שבין המצרים שנתעלו כל הדברים שהיו מטה מטה בעמקי התהום למעלה בקדושה, עכ"ל.

ועוד יש להקדים הסיפור הנודע שפעם אחת באו תלמידים לשאול את פי הרה"ק הרבי ר' אלימלך מלוצ'ענסק זי"ע, איך אפשר שיברך אדם על הרעה באותו בחינה ממש כשם שמברך על הטובה, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות פ"ט מ"ה) חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה וכו', וכן מצינו ג"כ בדברי חכז"ל (ברכות ס:) "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד", ונחום איש גמזו מרגלא בפומיה לומר "גם זו לטובה", ולכאורה זוהי מדריגה נוראה מאד, וכמעט בלתי אפשרית כלל לאדם מן השורה, דאיך אפשר לדמות את הרעה לטובה, ולברך עליה באותה שמחה שמברכין על הטובה.

ואמר להם שילכו לשאול השאלה מאת אחיו הרה"ק ר' זושא מאניפאלי זי"ע, והוא ישיבם תירוץ על שאלה זאת. וכך הוה הלכו אליו והציעו לו הקושיא, והוא ישב בבית המדרש בבגדים בלואים ומאכלו לחם צר ומים במשורה שותה, והשיב להם שישלחו לו שאינו יכול לבאר להם את המשנה, מפני שמעולם לא היה לו רעה, שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס:), ומפי ע'ליון לא תצא הרעות (איכה ג, לח), ויש לו אך טוב כל הימים, הטוב כי לא כלו רחמין והמרחם כי לא תמו חסדיך, ובכן ילכו לאיש אחר שכבר סבל רעות בחייו, וישאלו לו אולי יוכל לבאר להם את המשנה, עכ"ל. ומתוך דברי תשובתו הבינו גודל מדריגתו בענין זה, כי מה שאמרו "כשם שמברך על הטובה", היינו שיודע ומרגיש שמאתו ית' לא תצא הרעות, וע"כ לא שייך כלל ענין הרע, וע"כ שפיר יכולים לברך עליו "כשם שמברך על הטובה".

ולענינו יש לומר, דהנה בפשטות 'שבת חזון' הוא שבת הכי קשה מכל השבתות, שהרי הוא השבת שקודם חורבן הבית, ואילו שבת נחמו הוא השבת הכי גדול, הוא השבת שמנחמים אותנו על הגאולה, וכל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליין (וזה"ק שאומרים בזמירות ליל שב"ק), וזה מגלה לנו, אילו שמרו ישראל שתי שבתות, דהיינו שאצלם בחינות שתי שבתות היה בחינה אחת, שאף הבחינה של שבת חזון יהיה טוב כבחינת שבת נחמו, שבעצם עצמותו טוב הוא, וכשם שמברך על הטובה כך מברך על הרעה, אז מיד היו נגאלין. ויהי רצון שנוכה לזה במהרה.

אלכסנדר אליעזר קנאפפלער

יום ד' לסדר שופטים תש"פ לפ"ק

נ.ב. ובמקום אחר (בספרי אבן יקרה עה"ת, ובשאר מקומות) כתבתי יותר משלשים אופנים ליישב הסתירה שבדברי חז"ל, שבמס' שבת (דף קה:) אמרו "אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות מיד נגאלים", ואילו בירושלמי (תענית פ"א סוף ה"א) אמר ר' לוי אילו היו ישראל משמרין "שבת אחת" כתיקנה מיד היה בן דוד בא. ואם רצון מע"כ לקבלו אשלחנו בתשואות חן.

^א אמנם מצאתי בס' משנת צדיקים שמביא כן בשם ה"נועם אלימלך" עצמו, שהגידי כי המשנה הנ"ל אינו מוכן אצלו כלל וכלל, דהיכא תמצא לומר לברך על הרעה, הלא הכל חסדים הן, כי מאתו לא תצאנו הרעות, א"כ אין זה בגדר רעות כלל, עיי"ש.